herpy

ŻÓŁWIE LĄDOWE I WODNE

Chinese Stripe-necked Turtle

Mauremys sinensis

Mauremys sinensis to dzienny, półwodny żółw z południowych Chin, Tajwanu, Laosu i północnego Wietnamu, z żółtymi paskami na głowie i szyi. Pancerz osiąga długość 20-30 cm, a zwierzę może żyć około 30 lat. Gatunek jest krytycznie zagrożony w naturze i wymaga dużego akwarium z filtracją, z suchą częścią lądową, ciepłym miejscem do wygrzewania i UVB.

Rodzina: Geoemydidae Dawna nazwa: *Ocadia sinensis; Emys sinensis*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**20-30 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**20-30 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Półwodny**
Środowisko	**Mokradła**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**150 × 75 × 70 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**26-30 °C**
Miejsce wygrzewania	**30-35 °C**
Temperatura w nocy	**20-24 °C**
Wilgotność	**50-80%**
Woda	**Akwaterrarium** głębokość 30-40 cm
Temperatura wody	**22-27 °C**
UVB	**Niezbędne** Strefa Fergusona 3
Pokarm	**Owady, gotowa karma, rośliny, kręgowce i dżdżownice i ślimaki**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**5-20 jaj**
Inkubacja	**60-75 dni** przy 26-29 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik III**
Załącznik unijny	**Załącznik C**
IUCN	**Krytycznie zagrożony (CR)**

O gatunku

Mauremys sinensis to średniej wielkości żółw słodkowodny. Karapaks u młodych osobników jest szarozielony z trzema wyraźnymi kilami, u dorosłych staje się brązowy, a kile stopniowo zanikają. Plastron jest koloru kości słoniowej do żółtawego, z drobnymi czarnymi plamkami. Wierzch głowy jest ciemnozielony do czarnego, a głowa, szyja i kończyny mają cienkie, jasnożółte paski. Oczy są złociste, z ciemną, poziomą kreską przechodzącą przez tęczówkę. Wszystkie wymiary w tekście dotyczą długości pancerza.

Samice są większe od samców. Samce osiągają około 20 cm, samice zwykle około 26 cm, a niektóre nawet do 30 cm. Samiec ma dłuższy i grubszy ogon oraz lekko wklęsły plastron. Świeżo wyklute młode mierzą 3-4 cm i mają uderzająco długi ogon, który inne młode chętnie podgryzają, dlatego wiele zwierząt traci część końcówki ogona. Uraz rzadko ma znaczenie, a ogon może częściowo odrosnąć.

Gatunek chętnie krzyżuje się z innymi gatunkami z rodziny, np. *Mauremys reevesii*, a kilka "gatunków" opisanych na podstawie zwierząt z handlu okazało się hybrydami, w których jednym z rodziców była *M. sinensis*. Zwierzęta należy więc trzymać osobno od innych gatunków z rodzaju, aby nie powstawały mieszańce, a osobniki o znanym pochodzeniu są lepszym wyborem.

Żyje do około 30 lat. Gatunek jest ciekawski i szybko uczy się podpływać podczas karmienia, ale nie jest zwierzęciem do brania na ręce. W naturze jest krytycznie zagrożony z powodu utraty siedlisk i odłowu na potrzeby handlu żywnością i zwierzętami domowymi, dlatego lepiej wybierać osobniki z hodowli.

Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Występowanie i środowisko

Mauremys sinensis występuje w południowych Chinach (m.in. w Guangdongu, Guangxi, Fujianie, Zhejiangu i na Hajnanie), na Tajwanie, w Laosie oraz w północnym i środkowym Wietnamie. Znane są też stwierdzenia z Hongkongu i nizinnych części wschodnich Chin.

Poza naturalnym zasięgiem gatunek występuje jako introdukowany, np. w Korei Południowej, a w Europie znaleziono rozmnażające się osobniki na terenach podmokłych, gdzie wypuszczone zwierzęta złożyły jaja, z których wykluły się młode. Mapa pokazuje wyłącznie naturalny zasięg.

> **Naturalny zasięg:** Chiny, Tajwan, Wietnam i Laos.

ŚRODOWISKO

M. sinensis zamieszkuje nizinne wody słodkie: stawy, kanały, mokradła, strumienie i wolno płynące rzeki. Gatunek toleruje szeroki zakres temperatur i żyje w strefie tropikalnej, subtropikalnej i umiarkowanej, a dzięki silnym kończynom z błoną pławną radzi sobie też w rzekach o umiarkowanym nurcie.

Zwierzęta spędzają dużą część dnia, wygrzewając się na brzegu wody. W naturze dieta w dużej mierze składa się z roślin, ale gatunek zjada też padlinę i drobne zwierzęta, które zdoła złapać.

Hodowla

TERRARIUM

Trzymaj zwierzę w akwarium, dużym zbiorniku lub zamkniętym stawie wewnątrz budynku, a nie w zwykłym terrarium. Zbiornik musi mieć długość co najmniej pięciokrotnie większą niż długość pancerza i szerokość równą połowie długości, a część lądowa wlicza się w powierzchnię dna. Woda musi być co najmniej dwa razy głębsza niż pancerz jest szeroki. Dorosła samica o długości 30 cm potrzebuje więc co najmniej 150 × 75 cm. Wymiary podane w ramce, 150 × 75 × 70 cm, dają część wodną 110 × 75 cm z 40 cm wody (około 330 litrów), część lądową 40 × 75 cm i 30 cm burty nad lustrem wody. Młode można na początku trzymać w małym akwarium lub pojemniku, ale szybko urządź zbiornik dla dorosłego osobnika.

Część lądowa musi być na tyle duża, by całe zwierzę mogło całkowicie wyjść z wody i całkowicie wyschnąć. Zbuduj ją jako plażę lub półkę z szorstką rampą i dużym, płaskim kamieniem jako miejscem do wygrzewania. Lampa i UVB wiszą bezpośrednio nad miejscem do wygrzewania. Burta wokół części lądowej musi mieć co najmniej 25 cm wysokości, aby zwierzę nie mogło się wydostać. Zapewnij samicy skrzynkę z ziemią lub piaskiem jako miejsce do składania jaj.

Zapewnij zwierzęciu kryjówkę pod wodą z korzeni lub kamieni, które nie mogą się przesunąć ani przygnieść zwierzęcia. Kamienie i drewno muszą leżeć stabilnie: żółwie potrafią przewrócić luźne stosy i mogą rozbić szkło. Woda jest ciężka: 330 litrów waży 330 kg, więc ustaw zbiornik na podłodze, która go udźwignie.

Jeśli kilka zwierząt jest trzymanych razem, muszą być mniej więcej tej samej wielkości, a zbiornik musi być większy o co najmniej 50 % na każde dodatkowe zwierzę, z kilkoma miejscami do wygrzewania. Najlepiej trzymaj tylko jedno zwierzę i trzymaj gatunek z dala od innych gatunków z tego rodzaju, ponieważ się krzyżują.

Zbiornik musi być całkowicie zabezpieczony przed ucieczką. Gatunek rozmnażał się na europejskich terenach podmokłych po wypuszczeniu, więc zwierzęcia nie wolno nigdy wypuszczać do natury. Staw na zewnątrz w lecie jest odpowiedni tylko wtedy, gdy jest zamknięty ogrodzeniem wkopanym co najmniej 30 cm w ziemię i siatką na górze, i tylko w ciepłych okresach.

Czytaj więcej: Światło i UVB

TEMPERATURA

Powierzchnia miejsca do wygrzewania powinna mieć 30-35 °C, mierzone termometrem na podczerwień kilka godzin po włączeniu lamp, a powietrze nad nim 27-30 °C. Grzej mocną żarówką punktową lub halogenową i umieść lampę grzewczą w tej samej odległości od miejsca do wygrzewania co świetlówkę UVB.

Woda powinna mieć 22-27 °C, a większość zwierząt czuje się najlepiej w środku tego zakresu. Ustaw grzałkę na dość niską temperaturę, aby powstał gradient między chłodną wodą a ciepłym miejscem do wygrzewania. Grzałka musi mieć plastikową osłonę, aby zwierzę się nie poparzyło, oraz automatyczne wyłączanie, a termometr cyfrowy z czujnikiem w wodzie pokazuje temperaturę.

Na noc lampy się wyłącza. Temperatura nocna nie jest udokumentowana; 20-24 °C odpowiada tropikalnym i subtropikalnym siedliskom. Nie udokumentowano, by gatunek potrzebował zimowania, więc temperaturę utrzymuje się przez cały rok. Jeśli zwierzę jest ospałe lub nie je, temperatura może być zbyt niska i zwierzę trzeba sprawdzić.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgocią dla żółwia jest sama woda, dlatego wilgotność względna powietrza nie jest dla tego gatunku bliżej udokumentowana; 50-80 % w pomieszczeniu w zupełności wystarcza. Najważniejsze jest, aby część lądowa mogła całkowicie wyschnąć, a woda była czysta.

Zwierzę wydala odchody do wody, więc woda szybko się brudzi. Używaj mocnego filtra, regularnie podmieniaj część wody i po karmieniu usuwaj resztki pokarmu siatką. Jakość wody jest ważna, ponieważ zła woda powoduje zapalenia skóry, pancerza i uszu.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Woda jest miejscem życia zwierzęcia, więc musi być głęboka, czysta i ciepła. Woda musi być co najmniej dwa razy głębsza niż pancerz jest szeroki, a dla dorosłych osobników odpowiednie jest 30-40 cm. Temperatura wynosi 22-27 °C (zob. Temperatura).

Żółwie produkują znacznie więcej odpadów niż ryby. Wybierz zewnętrzny filtr przeznaczony na co najmniej dwukrotność objętości wody, ponieważ zwierzę nie może go przesunąć i doprowadzić do zatrzymania. Filtr przeznaczony dla ryb jest często za słaby. Filtr musi filtrować zarówno mechanicznie, jak i biologicznie. Płucz wkłady filtracyjne w wodzie ze zbiornika, a nie z kranu, aby zachować bakterie, i nigdy nie używaj mydła ani chemikaliów. Cały sprzęt elektryczny przy wodzie podłącz przez wyłącznik różnicowoprądowy.

OŚWIETLENIE I UVB

UVB jest niezbędne. Gatunek jest dzienny i długo przesiaduje na miejscu do wygrzewania. Użyj świetlówki T5 HO z odbłyśnikiem nad miejscem do wygrzewania, aby zwierzę otrzymywało UVB, kiedy się suszy. Strefa Fergusona nie jest dla gatunku bliżej udokumentowana; strefa 3 jest zapożyczona od podobnych, lubiących słońce żółwi wodnych, a indeks UV na miejscu do wygrzewania powinien wynosić 3,0-4,0, natomiast w innych miejscach zbiornika niższy, aby zwierzę mogło wybierać. Odległość od grzbietu zwierzęcia dobierz zgodnie z zaleceniem producenta świetlówki.

Plastik i szkło całkowicie zatrzymują UVB, a gęsta siatka zatrzymuje dużą część, więc między świetlówką a zwierzęciem nie może nic być. Świetlówki UVB tracą moc i trzeba je regularnie wymieniać. UVB zapewnia zwierzęciu witaminę D3, której żółw potrzebuje do przyswajania wapnia. Bez niej rozwija się choroba kości (MBD) z miękkim pancerzem i osłabieniem.

Światło powinno być włączone 11-13 godzin na dobę. Nie używaj w nocy kolorowego światła.

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy Czytaj więcej: Typowe choroby i objawy choroby

ŻYWIENIE

M. sinensis jest wszystkożerna. Dorosłe zwierzęta w naturze zjadają dużo roślin, ale też padlinę i drobne zwierzęta, takie jak krewetki, małe ryby, ślimaki wodne i larwy komarów. Żółw je tylko w wodzie, więc wrzucaj pokarm do zbiornika.

Pokarm powinien zawierać 30-40 % białka, dużo wapnia i mało fosforu. Młode potrzebują więcej białka i wapnia niż dorosłe, a z wiekiem dieta powinna zawierać więcej materiału roślinnego. Młode karmi się co drugi dzień, dorosłe około dwa razy w tygodniu. Zbyt dużo pokarmu powoduje zbyt szybki wzrost, problemy z wątrobą, deformacje pancerza i krótsze życie oraz obciąża wodę.

Pokarm zwierzęcy: robaki, karaczany, świerszcze, krewetki, kryl i ślimaki z hodowli. Podawaj całe zwierzęta zamiast kawałków. Gotowy pokarm dla żółwi wodnych pokrywa część diety. Zielenina: mniszek lekarski, koniczyna, gwiazdnica, sałata, rzęsa wodna, hiacynt wodny i pistia. Owoce to okazjonalny przysmak. Rośliny z natury myj i używaj tylko takich, które nie były pryskane i są pewnie oznaczone.

Dodawaj wapń i witaminy. Niedobór witaminy A powoduje opuchnięte, zaczerwienione oczy, dlatego dieta musi być urozmaicona.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

M. sinensis jest dzienna i ciekawska i szybko uczy się kojarzyć cię z jedzeniem. Większość zwierząt nie lubi być dotykana. Karm pęsetą, a nie palcami, bo gatunek ma ostry dziób, a ugryzienie boli i może skończyć się krwawieniem.

Jeśli trzeba podnieść zwierzę, chwyć je od spodu dłonią i trzymaj pancerz obiema rękami, tak aby ciało i nogi były podparte. Myj ręce przed i po, i nie pozwalaj dzieciom poniżej 5 lat brać zwierzęcia do rąk.

Zwierzę dobrze czuje się samo. Samce w okresie godowym są natarczywe i mogą gryźć samicę w głowę i szyję, a hybrydy łatwo powstają, gdy kilka gatunków trzyma się razem, więc nie trzymaj tego gatunku z innymi gatunkami z rodzaju. Młode podgryzają sobie nawzajem długie ogony, więc zapewnij dużo miejsca i kryjówek. Jeśli trzymasz kilka zwierząt, muszą być mniej więcej tej samej wielkości, a największe nie powinno być więcej niż dwa razy większe od najmniejszego.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samiec ma dłuższy i grubszy ogon oraz lekko wklęsły plastron; samica jest większa. Płeć zwykle można określić przy długości pancerza około 10 cm. Samce osiągają dojrzałość płciową przy około 13 cm, a samice przy około 18 cm, ponieważ dojrzewanie zależy od wielkości, a nie od wieku, i szybko rosnący żółw dojrzewa wcześniej.

GODY I KOPULACJA

Kopulacja zwykle odbywa się pod wodą. Samiec zaleca się, podążając za samicą i pływając przed jej głową, a w tym okresie samica może odnieść poważne ugryzienia pyska i szyi, dlatego trzeba ją obserwować i zapewnić jej miejsce do ucieczki. Rozdziel zwierzęta, jeśli samica jest nieustannie goniona.

Hybrydy *M. sinensis* z innymi gatunkami z rodziny są częste, więc jeśli planujesz rozmnażanie, trzymaj razem tylko zwierzęta tego samego gatunku.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Samica składa około 5-20 jaj w jednym zniesieniu. Liczba zniesień w roku nie jest udokumentowana. Samica wykopuje gniazdo w pojemniku z ziemią lub piaskiem na części lądowej. Zawsze zapewnij jej takie miejsce, także gdy jest trzymana sama, aby nie zatrzymywała jaj.

INKUBACJA

Młode wykluwają się po około 60 dniach, a płeć zależy od temperatury inkubacji. Temperatura inkubacji i progi determinujące płeć nie są dla gatunku udokumentowane. U blisko spokrewnionej *Mauremys reevesii* jaja wykluwają się najlepiej w 26-29 °C, po 70-75 dniach w 29 °C i po 80-90 dniach w 26 °C, natomiast 32 °C i więcej daje gorsze wyniki wylęgu i mniejsze młode. Wartości te są zapożyczone stamtąd i mogą służyć jako punkt wyjścia.

Jaja umieszcza się w wilgotnym wermikulicie, mniej więcej w równych częściach wagowych wermikulitu i wody, i nie obraca się ich po złożeniu. U *M. reevesii* jaja mają twardą skorupkę i nie są szczególnie wrażliwe na wilgotność, ale nie mogą leżeć w wodzie.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Młode od wyklucia radzą sobie same; rodzice nie opiekują się ani jajami, ani młodymi. Młode mają 3-4 cm i potrzebują więcej białka niż dorosłe: karm je co drugi dzień gotowym pokarmem dla młodych żółwi, robakami, krewetkami i ślimakami, i podawaj zieleninę. Potrzebują wody o głębokości co najmniej 1,5 długości pancerza, miejsca do wygrzewania, na które łatwo wejdą, oraz kryjówek.

Młode szybko zaczynają podgryzać sobie nawzajem ogony, więc zapewnij dużo miejsca i kryjówek i rozdziel je według wielkości. Wzrost można regulować pokarmem: więcej pokarmu daje szybszy wzrost, ale zbyt szybki wzrost daje słabszy pancerz.

Zdrowie i częste błędy

Żółwie ukrywają chorobę, więc zwracaj uwagę na zmiany. Waż i mierz zwierzę raz w miesiącu i prowadź dziennik masy, apetytu i zachowania. Nagły spadek masy jest często pierwszym objawem choroby.

Typowe problemy i błędy w utrzymaniu: - Zła jakość wody: powoduje zapalenia skóry, pancerza i uszu. Zapalenie ucha widać jako duże obrzęki za oczami i musi być leczone przez weterynarza. - Gnicie pancerza, jeśli zwierzę nie może całkowicie wyjść z wody i wyschnąć. - Niedobór UVB lub wapnia: powoduje chorobę kości (MBD) z miękkim, zdeformowanym pancerzem, osłabieniem i obniżonym apetytem. - Niedobór witaminy A: opuchnięte, zaczerwienione oczy, często wynikające z jednostronnej diety. - Przekarmianie: powoduje problemy z wątrobą, deformacje pancerza i krótsze życie.

Wszystkie gady mogą być bezobjawowymi nosicielami Salmonelli i zarażać ludzi. Myj ręce przed i po kontakcie ze zwierzęciem, wodą i sprzętem, i nie pozwalaj dzieciom poniżej 5 lat brać zwierzęcia do rąk. Po ugryzieniu ranę należy płukać pod bieżącą wodą przez około pięć minut i oczyścić łagodnym mydłem; przy głębokich, krwawiących lub zaognionych ranach zgłoś się do lekarza.

Udaj się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli zwierzę traci na wadze, nie je, oddycha z otwartym pyskiem, ma opuchnięte oczy lub wydaje się ospałe.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.